הרצאה 8: תכנות דינמי

(Dynamic Programming)

בהרצאה זו נלמד פרדיגמה חדשה לבניית אלגוריתמים.

הפרדיגמה קרויה **תכנות דינמי** והיא משמשת לפתרון בעיות שאינן ניתנות לפתרון יעיל בשיטת הפרד ופתור. בתחילת ההרצאה נציג בעיה פשוטה: בעית התשלום המינימלי ונפתור אותה תוך שימוש בתכנות דינמי. לאחר מכן נציג את עיקרי השיטה באופן כללי. במחצית השניה של ההרצאה נשתמש בתכנות דינמי כדי להציג אלגוריתם

יעיל לפתרון בעיית תת הסדרה המשותפת המכסימלית.

דוגמא - בעית התשלום המינימלי

נתון כביש מהיר ובו n תחנות תשלום. בכל תחנה התשלום שונה.

מכונית העוברת בכביש צריכה לשלם לפחות בכל שער שלישי. נניח כי יש 10 תחנות, המכונית יכולה לשלם לפי : הסדרות הבאות

3,6,9

1,4,7,8

2,3,5,6,7,10

2,3,4,7,9,10

סדרת התשלום הבאה אינה מותרת:

1,4,8,10

262

5,6,7 כי לא משלמים בשערים מסי

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

דוגמא - בעית התשלום המינימלי

יש להציע אלגוריתם לפתרון הבעיה : הבאה

,עם n איברים pay - מערך

i הוא התשלום בתחנה pay[i]

פלט - התשלום המינימלי הנדרש למעבר הכביש.

בניית אלגוריתם רקורסיבי

ננסה לפתור את הבעיה בעזרת m pay פרוצדורה רקורסיבית m pay(i) את , $1 \le i \le n$ כתשלום המינימלי שעלינו לשלם מתחנה i ועד תחנה n כאשר ידוע לנו .i כי עלינו לשלם בתחנה

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

החישוב הסופי

כל מכונית שעוברת בכביש חייבת לשלם בתחנה 1 או בתחנה 2 או בתחנה .3

מכונית שעוברת בתחנה 1 תשלם

m pay(1) לפחות

מכונית שעוברת בתחנה 2 תשלם

m pay(2) לפחות

מכונית שעוברת בתחנה 3 תשלם

m pay(3) לפחות

התשלום המינימלי יתקבל על ידי:

$$fpay \leftarrow \min \begin{cases} m - pay(1) \\ m - pay(2) \\ m - pay(3) \end{cases}$$

 $m_pay[i]$ אייבים $1 \le i \le n-3$ לכל $1 \le i \le n-3$, נתון שאנו חייבים $1 \le i \le n-3$. $1 \le i \le n-3$ לשלם בתחנה 1 = i והסכום הוא לאחר ששילמנו תשלום זה, עלינו לבחור אם לשלם בתחנה 1 + 1, בתחנה 1 + 2

אם בחרנו לשלם בתחנה i+1 יהיה $m_pay(i+1)$ עלינו לשלם עוד i+2 יהיה i+2 יהיה לשלם בתחנה $m_pay(i+2)$ עלינו לשלם עוד $m_pay(i+2)$ יהיה i+3 יהיה i+3 יהיה $m_pay(i+3)$ עלינו לשלם עוד $m_pay(i+3)$

בניית אלגוריתם רקורסיבי (המשך)

כדי להחליט מהי התחנה הבאה בה נשלם נבצע 3 קריאות רקורסיביות ונחשב את המינימום בין הערכים המוחזרים:

$$fpay \leftarrow pay[i] + \min \begin{cases} m pay(i+1) \\ m pay(i+2) \\ m pay(i+3) \end{cases}$$

<u>תנאי הקצה</u>

$$m_pay(n) = pay[n]$$

 $m_pay(n-1) = pay[n-1]$
 $m_pay(n-2) = pay[n-2]$

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

הוכחת נכונות

מיידית.

הסיבוכיות

נתבונן בעץ הקריאות הרקורסיביות. כל בעץ הקריאה עם $0 \le i \le n-3$ מניבה עץ **טרנרי** מלא (לכל צומת פנימי יש 3 בנים).

בעץ זה, אורך המסלולים מן השורש n/3 אל העלים הוא בין n/3 לבין n/3 אם נגזום את העץ בעומק n/3, נקבל עץ טרנרי מאוזן ובו $3^{n/3}$ עלים. מספר הקריאות הרקורסיביות גדול מ $3^{n/3}$ כלומר אקספוננציאלי.

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

האלגוריתם

compute(pay)

265

$$fpay \leftarrow \min \begin{cases} m pay(1) \\ m pay(2) \\ m pay(3) \end{cases}$$

return(fpay)

return(fpay)

procedure
$$m_pay(i)$$

if $i = n$ or $i = n-1$ or $i = n-2$
return($pay[i]$)

$$fpay \leftarrow pay[i] + min \begin{cases} m_pay(i+1) \\ m_pay(i+2) \\ m_pay(i+3) \end{cases}$$

בעיה

איך אפשר להוריד את הסיבוכיות הזו לרמה נסבלת?

כדי לענות על השאלה, עלינו לברר מהו המקור של הסיבוכיות הגבוהה הזו.

שימו לב:

יש בדיוק n+1 פרמטרים שונים לקריאות רקורסיביות:

269

כל אחת מן הקריאות האלה מתבצעת מספר גדול ביותר של פעמים.

מה הפתרון?

נבצע כל קריאה פעם אחת בלבד ונשמור את תוצאת הקריאה

ב טבלת מעקב (Look-up Table) ב

n ובו tm_pay ובו איברים.

למעשה, נבטל לחלוטין את הקריאות הרקורסיביות ונחשב אך ורק את הרקורסיביות ונחשב אך ורק אלה. \mathbf{n} של קריאות אלה. בכל פעם שיהיה בידינו הערך המוחזר על ידי $\mathbf{n} - pay(i)$ נכניס אותו $\mathbf{n} - pay[i]$

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

מילוי המערך (המשך)

באותו אופן לכל $1 \leq i \leq n-4$ בכל פעם שיהיו בידינו האיברים

$$tm pay[i+1], tm pay[i+2]$$

 $tm pay[i+3]$

על ידי $tm_pay[i]$ על ידי

$$pay[i] + \min \begin{cases} tm _ pay[i+1] \\ tm _ pay[i+2] \\ tm _ pay[i+3] \end{cases}$$

לאחר מילוי המערך, התוצאה הסופית תוחזר על ידי ביצוע

$$\min \begin{cases} tm _ pay[3] \\ tm _ pay[2] \\ tm _ pay[1] \end{cases}$$

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

מילוי המערך

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

אנו שואפים למלא את המערך בדרך היעילה ביותר. לכל i, נחשב את tm $_pay[i]$ ברגע שיהיו בידינו כל הארגומנטים הנדרשים. נפתח במילוי האיברים התואמים לתנאי הקצה :

$$tm _pay[n] \leftarrow pay[n]$$
 $tm _pay[n-1] \leftarrow pay[n-1]$
 $tm _pay[n-2] \leftarrow pay[n-2]$
 $tm _pay[n-2] \leftarrow pay[n-2]$
 $tm _pay[n-3] \leftarrow$
 $tm _pay[n-3] \leftarrow$

$$tm _pay[n-3] + min \begin{cases} tm _pay[n-2] \\ tm _pay[n-1] \end{cases}$$

$$tm _pay[n]$$

פיתוח אלגוריתמים בשיטת התכנות הדינמי

שיטת ה**תכנות דינמי** לבניית אלגוריתמים משמשת לפתרון בעיות שאינן ניתנות לפתרון יעיל בשיטת הפרד ופתור.

בעיות אלה מתאפיינות על ידי הצורך לפתור אותה תת-בעיה הרבה מאוד פעמים.

אם נפתור את תת הבעיה כל פעם מחדש נגיע לסיבוכיות גבוהה ביותר. במקום זאת אנו נפתור, באופן שיטתי, את כל תת הבעיות, אחת אחר השניה.

DP compute(pay) הקוד $tm pay[n] \leftarrow pay[n]$ $tm \quad pay[n-1] \leftarrow pay[n-1]$ $tm pay[n-2] \leftarrow pay[n-2]$ for $i \leftarrow n-3$ downto 1 do $tm _pay[i] \leftarrow$ $pay[i] + min \begin{cases} tm _ pay[i+1] \\ tm _ pay[i+2] \\ tm _ pay[i+3] \end{cases}$

end for

$$fpay \leftarrow \min \begin{cases} tm _ pay[3] \\ tm _ pay[2] \\ tm _ pay[1] \end{cases}$$

return(fpay)

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

קווי פעולה למציאת אלגוריתם בשיטת התכנות הדינמי

- 1. מציגים אלגוריתם רקורסיבי לפתרון הבעיה.
- 2. מגלים כי האלגוריתם הרקורסיבי הוא אקספוננציאלי.
- 3. מגלים כי מספר צרופי הפרמטרים האפשריים הוא פולינומי וכי הסיבוכיות האקספוננציאלית נובעת ממספר רב של קריאות חוזרות עם וקטור פרמטרים זהה.
 - 4. פותרים את הבעיה על ידי חישוב שיטתי של ערך השגרה הרקורסיבית עם כל צרופי הפרמטרים המותרים.

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

פיתוח אלגוריתמים בשיטת התכנות הדינמי (המשך)

בכל פעם שנסיים פתרון תת בעיה כלשהי, נאחסן את הפתרון כך שיהיה זמין לשימוש חוזר ככל שיידרש. מקורם של אלגוריתמים בשיטת התכנות הדינמי הוא בבעיות שיש להן פתרון רקורסיבי, אך הפתרון הרקורסיבי אינו יעיל. אם מספר צרופי הפרמטרים

האפשריים הוא ייקטן יחשיתיי, כלומר **פולינומי** אפשר לעתים לפתור את הבעיה תוך שימוש בתכנות דינמי. קווי פעולה כלליים למציאת אלגוריתם כזה מוצגים בשקף הבא.

הבעיה

קלט: שתי סדרות

את הפלט הנדרש

מכסימליות.

תת הסדרה המכסימלית - הגדרת

פלט: תת סדרה משותפת שארכה

מכסימלי. להלן נקרא לפלט בשם תת

הסדרה המכסימלית של X ו Y. נסמן

LCS(X,Y)

שימו לב: יתכנו מספר תת סדרות

 $X = (x_1, x_2, ..., x_n)$

 $Y = (y_1, y_2, ..., y_m)$

תת הסדרה המשותפת הארוכה ביותר

בהמשך ההרצאה, נדגים את שיטת ה**תכנות הדינמי** כדי לפתור את פתרון בעיית **תת הסדרה המשותפת**

בעייונ **ונונ ווסודוו ווכושוונפו**נ

המכסימלית

(Longest Common Subsequence)
.LCS או

בבעיה זו הקלט הוא שתי סדרות של תווים והפלט הוא תת הסדרה הארוכה ביותר המשותפת לשתי סדרות הקלט.

דוגמא

$$X = (a, c, d, b, a, e, d, b, c, a, e, b, f)$$

$$Y = (c, a, b, c, e, a, b, f, d, a, c, d, f)$$

$$LCS = (c, a, b, c, e, b, f)$$

278

ישראלי שמורות לפרופסור עמוס ישראלי ©

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

משפט נוסף – קיצור הקלט

- X המשותף מקצה התו המשותף מקצה .1 ומקצה Y
- 2. לחשב את תת הסדרה המשותפת המכסימלית של שתי הסדרות המקוצצות X_{n-1} ו X_{n-1}
- לשרשר את התו המשותף בקצה תת הסדרה המשותפת המכסימלית שהתקבלה בקריאה הרקורסיבית.

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

תכונות תת הסדרה המשותפת

להלן נוכיח מספרמשפטים אשר יאפשרו לנו לבנות אלגוריתם רקורסיבי לחישוב הפלט

משפט פשוט – תנאי קצה

יהיו X וY שתי סדרות. אם אחת הסדרות ריקה אז תת הסדרה המשותפת המכסימלית גם היא ריקה. נסמן את הסדרה הריקה ב Λ ונקבל: לכל X ולכל Y

$$LCS(X,\Lambda) = LCS(\Lambda,Y) = \Lambda$$

הסבר

האורך של תת הסדרה המכסימלית **קטן או שוה** לאורך כל אחת מן הסדרות.

$$X = (a, c, b, d, f)$$

$$Y = (b, c, d, a, f)$$

במקרה זה:

דוגמא

$$LCS(X,Y) =$$

$$= LCS(X_4, Y_4) \circ f = (c, d, f)$$

הסבר

התו האחרון בשתי הסדרות חייב להיות התו האחרון בLCS. אחרת, נשרשר תו זה בקצה הLCS ונקבל תת סדרה משותפת ארוכה יותר.

281

283

עוד משפט

כלומר אפשר להוריד תו אחד מן הקצה הימני של אחת הסדרות, בלי לפגוע ב LCS.

דוגמא

X=(c,b,d,g,f) Y=(b,c,d,g) במקרה זה אפשר להוריד את התו במקרה X ולקבל האחרון מן הסדרה X ולקבל LCS(X,Y)= $LCS(X_3,Y_4)=(c,d,g)$

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

אלגוריתמים א׳ הרצאה מס׳ 8 – פרופסור עמוס ישראלי

הסבר

אם התו האחרון באחת הסדרות משתתף ב LCS, הוא חייב להיות במקום האחרון של ה LCS. במקום זה יכול להיות תו אחד בלבד. לכן, אפשר להוריד את התו האחרון בסדרה השניה.

אם שני התווים האחרונים אינם משתתפים בLCS, בוודאי אפשר להוריד כל אחד מהם.

שימו לב: ניסוח פורמלי והוכחה של משפט זה מופיעים בנספח להרצאה.

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

אלגוריתם רקורסיבי לחישוב אורך

<u>LCS</u>

בהנתן שתי סדרות X, אפשר לחשב ישירות את תת הסדרה המכסימלית אולם, מסתבר כי קל יותר לחשב תחילה את האורך של תת הסדרה הזו ורק לאחר מכן לחשב את תת הסדרה המכסימלית עצמה.

להלן נציג אלגוריתם הרקורסיבי לחישוב אורך הLCS תוך שימוש במשפטים שלמדנו.

נוסחת נסיגה לחישוב אורך LCS

תנאי קצה

אם אורכה של אחת הסדרות הוא 0, אז אורך הCS גם הוא 0. כלומר: $0 \leq i \leq n \ \ j \ \ i \ \ Y \ \ i \ \ X$ ו אורכל $i \in X$ ו ו $0 \leq i \leq m$ ו ו $0 \leq i \leq m$

$$L(X_i, \Lambda) = L(\Lambda, Y_j) = 0$$

סימונים

בהנתן X ו Y, נסמן ב L(X,Y) את אורך תת הסדרה המכסימלית של X ו Y.

$$X=\left(x_{1},...,x_{n}\right)$$
 נניח כי
$$Y=\left(y_{1},...,y_{m}\right)$$
ו

איברי הסדרות X ו Y יקרא תוים.

תסומן $0 \le i \le n$, אשל i הרישא ה i של

$$X_i = (x_1, ..., x_i)$$
 על ידי

תסומן $0 \le j \le m$, אל של j הרישא ה

.
$$Y_j = (y_1, ..., y_j)$$
על ידי

 $0 \le j \le m$, $0 \le i \le n$, $j \in i$ לכ

נסמן ב $L(X_i,Y_j)$ את אורך תת הסדרה

. Y_{j} ו און המכסימלית של

C כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

© כל הזכויות ש

285

287

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

$L(X_i, Y_i)$ אלגוריתם רקורסיבי עבור

$$L(X_i, Y_j)$$
if $i = 0$ return 0
if $j = 0$ return 0
if $x_i = y_j$
return $L(X_{i-1}, Y_{i-1}) + 1$

else

286

return

$$\max\{L(X_{i-1},Y_j),L(X_i,Y_{j-1})\}$$

end

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

נוסחת נסיגה

נכונות האלגוריתם נובעת מיידית מן המשפט שהוכחנו.

סיבוכיות האלגוריתם, תלויה במספר הקריאות הרקורסיביות. במקרה הגרוע ביותר, בו כל אותיות הקלט שונות זו מזו. במקרה זה, כל קריאה לאלגוריתם, עם קלטים שאינם ריקים קריאות רקורסיביות עם קלטים n-1 ולכן אורכיהם אורכיהם אורכיהם T(n) = 2T(n-1) + cבמקרה זה, הסיבוכיות של T היא

נכונות וסיבוכיות

ואשר סכום אורכיהם n מבצעת שתי

אקספוננציאלית.

אלגוריתם בתכנות דינמי

,Y ו X ו סדרות, X ו מספר צרופי הפרמטרים השונים לפרוצדורה L, כולל סדרות ריקות, הוא בדיוק

$$(m+1)\cdot(n+1)$$

במצב זה, אפשר להחליף את הפונקציה הרקורסיבית במערך הפונקציה הרקורסיבית הרקורסיבית הרקורסיבית הרקורסיבית הפונקציה הרקורסיבית הרקורסיבי $(m+1)\times(n+1)$ מסדר TL[,] דו-ממדי כאשר בסיום האלגוריתם נקבל כלומר האיבר, $TL(i,j) = L(X_i,Y_i)$ ה(i,j)יכיל את $oldsymbol{\kappa}$ של תת הסדרה (i,j) X_i ושל ושל אומכסימלית של האלגוריתם שנציע, יחשב את ערכי המערך, תוך שימוש במשפט שהוכחנו.

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

289

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

תאור האלגוריתם בתכנות דינמי

האלגוריתם מאפס תחילה את השורה ה 0 ואת העמודה ה 0 של המטריצה של שתי LCS אל שתי סדרות שאחת מהן ריקה. לאחר מכן, האלגוריתם מחשב את איברי המטריצה, שורה אחר שורה, תוך שימוש בנוסחת הנסיגה מן האלגוריתם הרקורסיבי, ובערכי המטריצה שחושבו כבר. עם סיום האלגוריתם מתקיים: $|LCS(X,Y)| = L(X_n,Y_m) = TL[n,m]$

<u>האלגוריתם - הקוד</u>

DPL(X,Y)for $i \leftarrow 1$ to m do $TL[i,0] \leftarrow 0$ for $j \leftarrow 1$ to n do $TL[0, j] \leftarrow 0$ for $i \leftarrow 1$ to m do for $j \leftarrow 1$ to n do if $x_i = y_i$ then $TL[i, j] \leftarrow TL[i-1, j-1] + 1$ else if $TL[i, j-1] \ge TL[i-1, j]$ $TL[i, j] \leftarrow TL[i, j-1]$ else $TL[i, j] \leftarrow TL[i-1, j]$ end

end

return TL(n,m)

דוגמא

	Λ	С	a	b	С	e	a	b	f	d	a	С	d	f
Λ														
a														
b														
d														
b														
b														
e														
d														
b														
С														
a														
e														
b														
f														

דוגמא

נתבונן בדוגמא שהצגנו בתחילת

: ההרצאה

$$X = (a, c, d, b, a, e, d, b, c, a, e, b, f)$$

$$Y = (c, a, b, c, e, a, b, f, d, a, c, d, f)$$

עבור TL להלן, נבנה את המערך הדוגמא הזו.

293

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

סיכום

בהרצאה זו, למדנו פרדיגמה חדשה לתכנון אלגוריתמים הקרויה: **תכנות** .(Dynamic Programming). עיקר ההרצאה הוקדש לפתרון בעית תת הסדרה המכסימלית תוך שימוש בתכנות דינמי. להרצאה זו 2 נספחים בהם אנו

משלימים את החומר שהובא :בהרצאה

בנספח 1 אנו מוכיחים את נכונות האלגוריתם באופן פורמלי.

בנספח 2 אנו מביאים את האלגוריתם TL המקבל כקלט את טבלת המעקב ומחשב את תת הסדרה המשותפת המכסימלית.

דוגמא

	Λ	c	a	b	c	e	a	b	f	d	a	c	d	f
Λ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
a	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
b	0	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
d	0	1	1	1	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3
b	0	1	1	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3
b	0	1	2	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4
e	0	1	2	2	2	3	3	3	3	3	4	4	4	4
d	0	1	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	5	5
b	0	1	2	3	3	3	3	4	4	4	4	4	5	5
С	0	1	2	3	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5
a	0	1	2	3	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5
e	0	1	2	3	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5
b	0	1	2	3	4	5	5	6	6	6	6	6	6	6
f	0	1	2	3	4	5	5	6	7	7	7	7	7	7

נספח 1: הוכחת המשפט היסודי

המשפט הבא מוכיח באופן פורמלי את רעיון האלגוריתם.

משפט

$$X=\left(x_1,...,x_n
ight)$$
יהיו יהיו $Y=\left(y_1,...,y_m
ight)$ ו ותהי $Z=\left(z_1,...,z_k
ight)$ שלהם. אזי:

$$Z_{k-1}$$
 ו $z_k=x_n$ אזי $x_n=y_m$ ו .1 .1 . Y_{m-1} אל LCS של LCS

$$Z$$
 אזי $x_n \neq z_k$, אזי $x_n \neq y_m$ אזי .2 .2 . X איז CS של CS היא

$$Z$$
 אזי , $y_m \neq z_k$ ו $y_m \neq x_n$.3 .3 . X ו אוי א בר של אוי אוי בר ואיא

שימו לב: סעיפים 2 ו3 הם

סימטריים.

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

297

הוכחה

 $z_k
eq x_n$ אם $z_k \neq x_n$ נתבונן $z_1,...,z_k,x_n$ ואיי, תת סדרה משותפת לX ול X, בסתירה לכך שאורכה של Z הוא מכסימלי. נותר לנו להוכיח כי $z_{k-1} = z_1,...,z_{k-1}$ ושל $z_{k-1} = z_1,...,z_{k-1}$ וושל $z_{k-1} = z_1,...,z_{k-1}$

תרגיל: הוכח את סעיפים 2 ו3.

🥸 כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

298

300

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

תאור האלגוריתם

להלן מוצגות את חמש התצורות האפשריות לקבוצות בנות ארבעה תאים סמוכים במערך TL. אנו מניחים כי האיבר הימני בשורה התחתונה הוא TL[i,j] ומתקיים TL[i,j], כמתואר בטבלה הבאה:

$$TL[i-1, j-1] \quad TL[i-1, j]$$

$$TL[i, j-1] \quad TL[i, j] = k$$

לטבלה זו, אנו קוראים התצורה של TL[i,j]

ישראלי עמוס אי ברופסור – 8 מסי אי הרצאה אי אלגוריתמים אי הרצאה אי אלגוריתמים אי הרצאה אי א

נספח 2: חישוב תת הסדרה

המכסימלית - תכונות המערך TL לאחר שסיימנו את ביצוע האלגוריתם, אורך תת הסדרה המכסימלית נמצא

. TL[n,m]באיבר

ברצוננו לפתח אלגוריתם לחישוב תת הסדרה המכסימלית עצמה.

נשים לב כי:

- הפרש הערכים בין כל שני תאים
 סמוכים הוא 0 או 1.
- 2. הערך באיבר הl[i,j] מחושב ,l[i,j-1] מחושב כפונקציה של האיברים l[i-1,j-1] ו l[i-1,j]

תצורה 5

חישוב תת הסדרה המכסימלית -

TL[i, j] = k בתצורה הבאה הערך

.TL[i-1, j-1] ותוספת 1 לערך

k-1

k-1

התקבל **אך ורק** על ידי זיהוי תו משותף

<u>חישוב תת הסדרה המכסימלית -</u>

תצורות 1-4

בכל אחת מארבעת התצורות הבאות הערך אחת מארבעת TL[i,j]=k מאחד האיברים הסמוכים, ללא תוספת תו לLCS

k-1	T
$k \mid k$	7

תצורה 2

<i>k</i> −1	<i>k</i> −1					
k	k					
4 22171						

301

$$\begin{array}{|c|c|c|c|} \hline k-1 & k \\ \hline k-1 & k \\ \hline \end{array}$$

3

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

k-1

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

אלגוריתם לחישוב תת הסדרה המכסימלית - איתחול

כדי לבנות את תת הסדרה המשותפת המכסימלית, מבצעים סיור מTL(n,m) אל TL(n,m). במהלך הסיור בונים את תת הסדרה המשותפת המכסימלית, מן הסוף אל ההתחלה.

לפני תחילת הסיור מאתחלים:

$$(j,i) \leftarrow (m,n)$$
$$LCS \leftarrow \Lambda$$

303

אלגוריתם לחישוב תת הסדרה

המכסימלית - צעד

בכל צעד בסיור, עוברים ממיקומנו הנוכחי TL(i,j) אל אחד האיברים הסמוכים.

נניח כי מיקומנו הנוכחי הוא האיבר TL[i,j], תלוי בתצורה של איבר זה :

אם זוהי אחת מן התצורות 1-3, האיבר הם זוהי אחת מן הוא l[i-1,j].

שימו לב: בתצורות 1-2, אפשר להתקדם הן אל l[i-1,j] והן אל להתקדם אל l[i,j-1]. ההחלטה להתקדם אל l[i,j-1] היא שרירותית. התקדמות אל l[i-1,j] תניב תת סדרה משותפת מכסימלית אחרת.

אלגוריתם לחישוב תת הסדרה

המכסימלית - צעד (המשך)

אם TL[i,j] נמצא תצורה 4, האיבר TL[i,j-1] . הבא הוא

בכל המקרים שתוארו עד כה, הערך של בכל המקרים שתוארו TL[i,j]

תוספת תו לתת הסדרה המכסימלית. אם לעומת זאת TL[i,j] נמצא בתצורה

5, האיבר הבא בסיור הוא

במקרה זה, חייב . TL[i-1,j-1] להתקיים $x_i=y_i$ ותוך כדי המעבר

אנו TL[i-1,j-1] אל TL[i,j], אנו

מוסיפים לתת הסדרה המשותפת את

. x_i התו המשותף

© כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי

<u>חישוב תת הסדרה המשותפת</u> המכסימלית - צעד

בכל צעד בסיור, עוברים ממיקומנו הנוכחי TL[i,j] אל האיבר שבאמצעותו חישבנו את TL[i,j] כדלהלו:

אם מתקיים השוויון

$$TL(i, j) = TL(i-1, j-1) + 1$$

אזי, בשלב זה תת הסדרה המכסימלית הוארכה על ידי שרשור האיבר המשותף $x_i = y_j$ המשותף שנמצאו עד כה.במקרה זה, מבצעים :

$$LCS \leftarrow x_i \circ LCS$$
$$(i, j) \leftarrow (i-1, j-1)$$

306

כל הזכויות שמורות לפרופסור עמוס ישראלי ©

אלגוריתמים א׳ הרצאה מס׳ 8 – פרופסור עמוס ישראלי

אלגוריתמים אי הרצאה מסי 8 – פרופסור עמוס ישראלי

<u>חישוב תת הסדרה המשותפת</u>

<u>המכסימלית - צעד (המשך)</u> אם השוויון הקודם לא מתקיים, אזי

מתקיים לפחות אחד מאי השוויונים

: הבאים

$$TL(i,j) = TL(i-1,j)$$

$$TL(i, j) = TL(i, j-1)$$

תיתכן גם האפשרות או ששניהם מתקיימים.

בכל אחד ממקרים אלה, הסדרה LCS לא משתנה. כדי להמשיך בסיור, עוברים אל איבר המטריצה המקיים את השויון. הקוד הסופי מופיע בשקף הבא:

<u>הקוד</u>

Extract
$$_LCS(TL)$$

 $LCS \leftarrow \Lambda$
 $(i, j) \leftarrow (n, m)$
while $(i, j) \neq (1,1)$ do
if $TL[i, j] = TL[i-1, j]$
 $(i, j) \leftarrow (i-1, j)$
elseif $TL[i, j] = TL[i, j-1]$
 $(i, j) \leftarrow (i, j-1)$
else
 $(TL[i, j] \neq TL[i-1, j]$ and
 $TL[i, j] \neq TL[i, j-1]$)

 $LCS \leftarrow x_i \circ LCS$

 $(i,j) \leftarrow (i-1,j-1)$

endif

endwhile